

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 957 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

13. maj 2003

Til orientering for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notat samt grundnotat om forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af UNECE protokollen om strategisk miljøvurdering, KOM(2003) 221 endelig.

P. H. Orskov

Landsplanafdelingen
5. kontor
MILJØstyrelsen
Internationalt kontor

13. maj 2003
J.nr. M1034-0006
MEM-492-MST
lwk/LPA/5, lkj/MST/6

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af UNECE protokollen om strategisk miljøvurdering (KOM (2003) 221 endelig).

Ovennævnte forslag er beskrevet i vedlagte grundnotat.

Beslutningen om at udarbejde et retligt bindende instrument i form af en protokol om strategisk miljøvurdering blev taget i forbindelse med det andet partsmøde under Espoo-konventionen d. 26. – 27. februar 2001. Vedtagelse og undertegnelse af protokollen finder sted i tilknytning til den 5. pan-europæiske miljøministerkonference, "Environment for Europe", i Kiev, Ukraine den 21.-23. maj 2003.

Forslaget om Fællesskabets undertegnelse af protokollen har til formål at give Rådets formand mandat til at undertegne på Fællesskabets vegne.

Formålet med protokollen under Espoo-konventionen er at sikre, at der gennemføres en miljøvurdering af visse planer og programmer, der måtte få virkninger for miljøet samt at sikre, at borgerne inddrages i denne proces i overensstemmelse med Århus-konventionens principper. Desuden er der lagt vægt på, at det sundhedsmæssige aspekt inddrages, og at der arbejdes for en bæredygtig udvikling.

Fællesskabets undertegnelse vil ikke i sig selv have konsekvenser for Danmark. Protokollen indeholder overordnet set de samme bestemmelser som EU-direktivet om vurdering af bestemte planer og programmers indvirkning på miljøet. Ved en evt. efterfølgende ratificering vil implementering af protokollens bestemmelser sker således i forbindelse med gennemførelse af EU-direktivet i dansk lovgivning.

Resultatet af forhandlingerne om protokollen er tilfredsstillende for Danmark såvel som for hele EU, idet protokollen er i overensstemmelse med relevant EU-regulering samt de relevante regler og principper i Espoo-konventionen og Århus-konventionen.

Regeringen støtter vedtagelsen af protokollen og agter at støtte forslaget om Fællesskabets undertegnelse af protokollen ved den 5. ministerkonference i Kiev d. 21.-23. maj 2003.

Regeringen agter ligeledes at undertegne protokollen på Danmarks vegne med forbehold for Grønland og Færøerne.

Landsplanafdelingen
5. kontor
MILJØstyrelsen
Internationalt kontor

13. maj 2003
J.nr. M1034-0006
MEM-492-MST
lwk/LPA/5, lkj/MST/6

GRUNDTOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af UNECE protokollen om strategisk miljøvurdering (KOM (2003) 221 endelig).

1. Status

Kommissionen sendte 28. april 2003 forslag til Rådet om Fællesskabets undertegnelse af UNECE protokollen om strategisk miljøvurdering. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175, stk. 1, og artikel 300, stk. 2, første afsnit, første punktum og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251.

Forslaget er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Beslutningen om at udarbejde et retligt bindende instrument i form af en protokol om strategisk miljøvurdering blev taget i forbindelse med det andet partsmøde under Espoo-konventionen d. 26. – 27. februar 2001. Danmark underskrev Espoo-konventionen den 26. februar 1991. Desuden har EU underskrevet konventionen på Fællesskabets vegne. Danmark ratificerede konventionen 14. marts 1997. I alt 38 europæiske lande, Canada og EU har ratificeret.

Rådet traf den 27. september 2001 afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at føre forhandlinger om protokollen om strategisk miljøvurdering på Fællesskabets vegne, for at sikre overensstemmelse med den relevante EF-lovgivning.

Protokollen er på dagsordenen på et ekstraordinært partsmøde under Espoo-konventionen, som finder sted i tilknytning til den 5. pan-europæiske miljøministerkonference, "Environment for Europe", i Kiev, Ukraine den 21.-23. maj 2003. På mødet skal protokollen vedtages ved en resolution, og den vil efterfølgende erklæres åben for undertegnelse i Kiev, og derefter i FN's hovedkvarter i New York indtil den 31. december 2003.

Protokollen er åben for undertegnelse for stater, der er medlem af, eller har rådgivende status ved, Den Økonomiske Kommission for Europa (UNECE), og for regionale organisationer for økonomisk integration bestående af suveræne stater, der er medlemmer af FN, og som har overdraget kompetence på de områder, der er omfattet af protokollen. Det Europæiske Fællesskab er et eksempel på en regional organisation, der har mulighed for at undertegne protokollen.

2. Formål og indhold

Espoo-konventionens formål er at sikre gennemførelsen af vurderinger af virkninger på miljøet af større anlæg og projekter, hvis aktivitet må antages at have en væsentlig skadelig virkning på miljøet på tværs af landegrænser. Formålet med protokollen under konventionen er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau landene imellem ved sikring af, at der gennemføres en miljøvurdering af

visse planer og programmer, der måtte få virkninger for miljøet samt at sikre, at borgerne inddrages i denne proces i overensstemmelse med Århus-konventionens principper. Desuden er der lagt vægt på, at det sundhedsmæssige aspekt inddrages, og at der arbejdes for en bæredygtig udvikling.

Forslaget om Fællesskabets undertegnelse af protokollen har til formål at give Rådets formand mandat til at undertegne på Fællesskabets vegne.

Protokollens substansforpligtelser kan opdeles i tre områder:

For det første er der generelle bestemmelser om bistand og vejledning til offentligheden, anerkendelse af og støtte til relevante foreninger, fremme af protokollens mål internationalt, og forpligtelse til at sørge for, at personer, der udøver deres rettigheder i henhold til protokollen, ikke bliver straffet eller udsat for diskriminering på grundlag af statsborgerskab el. lign. Første del siger desuden, at protokollens bestemmelser ikke hindrer et land i at introducere yderligere tiltag end dem, der findes i protokollen.

For det andet er der bestemmelser for miljøvurdering af visse planer og programmer. Disse kan opdeles på to grupper. Den ene gruppe beskæftiger sig med hvilke emner, det er obligatorisk at foretage miljøvurderinger af planer og programmer for. Denne gruppe omfatter eksempelvis større installationer til produktion af stål mv., store olie og gas pipelines, kraftvarmeværker med et output på 300 megawatt eller mere og kernekraftværker. Den anden del fastsætter, at et land kan foretage miljøvurderinger af planer og programmer på områder, hvor det skønnes sandsynligt, at der vil være væsentlige virkninger.

For det tredje skal parterne i henhold til artikel 13 bestræbe sig på at sikre, at miljøhensyn, herunder sundhedshensyn, iagttages og integreres i rimeligt omfang, når de udformer politikker og lovgivning, der kan antages at have væsentlig virkning på miljøet, herunder på sundheden. Artiklen er ikke bindende.

Nabolande er forpligtiget til at underrette hinanden om planer og programmer, der måtte have en grænseoverskridende miljøpåvirkning. Efter Espoo-konventionen er landene endvidere forpligtiget til at underrette om større projekter, der kan have en grænseoverskridende effekt. Sidstnævnte udmøntes allerede i Europa.

Protokollen indeholder elementer, der findes tilsvarende i:

- Espoo-konventionen, Bekendtgørelse af konvention af 25. februar 1991 om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænser (nr. 71 af 4. november 1999)
- Århus-konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet
- EU-direktiv om vurdering af bestemte planers og programmets indvirkning på miljøet (SMV-direktivet), 2001/42/EF
- EU-direktiv om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet), 85/337/EØF og 97/11/EF

- EU-direktiv om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet og om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF og 96/61/EF for så vidt angår offentlig deltagelse og adgang til klage og domstolsprøvelse, 2003/..EF
- Statsministeriets cirkulære om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag og om fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag, redegørelser, administrative forskrifter mv., (Cirkulære nr. 159 af 16. september 1998) – indeholder lignende bestemmelser som i protokollens artikel 13.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Der er ikke i Kommissionens forslag om undertegnelse redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. EU har samlet undertegnet Espoo-konventionen, som udgør rammen for denne protokol.

4. Konsekvenser for Danmark

Danmark og Fællesskabets undertegnelse vil ikke i sig selv have konsekvenser for Danmark. I det følgende er beskrevet de konsekvenser en evt. efterfølgende ratificering forventes at have for Danmark.

Lovmæssige konsekvenser:

Protokollen indeholder overordnet set de samme bestemmelser som EU-direktivet om vurdering af bestemte planer og programmers indvirkning på miljøet. Implementering af protokollens bestemmelser sker således i forbindelse med gennemførelse af EU-direktivet i dansk lovgivning, og der skal derfor ikke udarbejdes ny lovgivning i forbindelse med implementering af protokollen.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Da protokollen ikke stiller yderligere krav til høring af nabostater end de, der fremgår af EU-direktivet om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, medfører protokolteksten i sig selv ingen økonomiske og administrative konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet:

Da protokollen ikke indeholder bindende bestemmelser udover allerede gældende bestemmelser i eksisterende EU-retsakter, vil en evt. senere ratificering af protokollen ikke påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring i specialudvalget (miljø) samt i Grønland og på Færøerne, og der er modtaget følgende høringssvar:

Dansk Landbrug har ingen bemærkninger til forslaget.

Specialarbejderforbundet (SID) støtter, at Danmark tilslutter sig Fællesskabets undertegnelse, og at Danmark undertegner protokollen om strategisk miljøvurdering i Kiev.

Grønlands Hjemmestyre har meddelt, at Danmark skal undertegne protokollen med forbehold for Grønland, idet det ikke har været muligt indenfor den givne tidsfrist at belyse konsekvenserne for Grønland.